

Consideracions del Grup de Treball sobre les Violències en l'Àmbit Digital i la Violència Mediàtica i Política, del Parlament de les Dones

La Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, amplia i reforça les mesures de protecció de les dones víctimes de violència masclista, i regula, entre d'altres, la violència digital i la política contra les dones.

Arran de l'increment de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, els actes de violència digital masclista han augmentat significativament. La violència estructural es dona en les dues dimensions possibles: la presencial i la virtual, que sovint estan interrelacionades i concorren en ambdós àmbits a la vegada. L'entorn digital ha estat un amplificador d'aquest tipus de violència, que es manifesta de diverses formes (ciberassetjament, insults i amenaces, suplantació d'identitat, manipulació d'imatges, publicació de fotografies, vídeos o dades personals sense consentiment, comentaris de contingut sexual, exhibicionisme digital, assetjament sexual o amb intel·ligència artificial...), i, a mesura que evoluciona la tecnologia, sorgeixen noves formes d'exercir-la. Les violències digitals, en qualsevol d'ambdós àmbits i en qualsevol forma possible, tenen per si soles un impacte molt greu i directe en la salut física i mental i en les condicions de vida de les dones.

Els mitjans de comunicació tenen un impacte social molt gran; a més d'interpretar la realitat, són un element essencial per a conformar l'opinió pública. Per tant, poden jugar un paper cabdal a l'hora de perpetuar i propagar la cultura dominant o bé proposar altres veus i valors i acompanyar processos que ajudin a superar les desigualtats en les estructures socials i mentals de les persones.

La violència mediàtica té a veure amb la publicació i difusió de missatges i imatges estereotipades que atempten contra la dignitat de les dones i les nenes, reforça les desigualtats i genera més violències; amb la manca de l'aplicació de la perspectiva de gènere en les informacions; amb la invisibilitat de les dones com a protagonistes i fonts de

les notícies; amb la cosificació de les dones o mala praxi en el tractament de la violència masclista, entre d'altres.

Respecte a la violència política contra les dones, la Llei 17/2020 la defineix com «la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials». Es manifesta de diferents formes —violència psicològica, física, sexual i econòmica, ciberassetjament...— i, com els altres tipus de violència masclista, és una violació contra els drets humans de les dones. Pot esdevenir una realitat quotidiana per a les dones que tenen un tipus de responsabilitat pública i pot portar a l'autocensura, entre altres greus impactes, la qual cosa constitueix un atac directe a la visibilitat de les dones i a la seva participació plena en la vida pública, soscava l'exercici democràtic i la bona governança i, per tant, crea un dèficit democràtic.¹ La violència contra les dones amb responsabilitat pública o política és també un atac a la ciutadania que les ha votat, ja que coacciona la seva capacitat de fer política i representar-la.

La lluita contra aquestes violències masclistes, agreujades tenint en compte la perspectiva de gènere amb un enfocament interseccional, ha de ser un esforç conjunt que involucra diversos actors —plataformes, empreses tecnològiques i de comunicació, governs i instàncies polítiques, moviments feministes...—, els quals han de treballar per la prevenció i la formació, per protegir les víctimes, per evitar la impunitat i per garantir el dret a la reparació i no repetició.

Per tot això, el Grup de Treball sobre les Violències en l'Àmbit Digital i la Violència Mediàtica i Política, del Parlament de les Dones, considera que cal:

a) Promoure programes educatius i de formació obligatòria per a reconèixer i afrontar totes les formes de violència masclista, destinats als diversos professionals dels àmbits de la docència, els serveis socials i les plataformes, entre d'altres, i molt especialment en l'àmbit judicial i policial per a evitar situacions de revictimització.

1. Informe sobre la violència contra les dones i les nenes de la relatora especial del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides, 2020.

- b) Fer campanyes de sensibilització per a prevenir les violències i perquè el contingut en línia de caràcter misogin no s'estengui per les plataformes socials i no es normalitzi, fet que pot provocar que moltes dones deixin d'utilitzar-les.
- c) Promoure programes educatius i de formació sobre seguretat digital amb perspectiva de gènere per a les persones usuàries perquè puguin reconèixer les diverses formes de violència digital masclista i saber com actuar en cada cas i com denunciar-les.
- d) Interpel·lar els operadors tecnològics i les plataformes de continguts i corresponsabilitzar-los de la lluita contra la violència digital i la violència política a les xarxes, demanant-los responsabilitats i mesures per a prevenir-les i erradicar-les i perquè garanteixin que no s'utilitzen els seus espais i mecanismes per a vulnerar els drets humans.
- e) Posar de manifest que totes les administracions públiques i els governs dels diferents nivells –especialment a nivell europeu– han de legislar per a garantir un espai digital lliure de violències masclistes i d'atacs als drets humans, amb una perspectiva de gènere que tingui en compte la interseccionalitat.
- f) Promoure l'accés de les dones a la formació en les tecnologies de la informació i la comunicació i en els sectors tecnològics per a eliminar la bretxa digital de gènere. A més, la bretxa digital és un factor que empitjora la vulnerabilitat de les dones, molt especialment a l'entorn rural. La manca de geolocalització i connectivitat provoca que les dones es sentin desprotegides davant l'assetjament sexual i la violència masclista.
- g) Actualitzar i adequar el circuit d'atenció a les víctimes de violència masclista tenint en compte l'existència de la violència digital, incorporant nous perfils tècnics d'acompanyament i assessorament digital, com ara els forenses informàtics.
- h) Actuar en el marc del diàleg social, assegurant que els protocols d'assetjament en l'àmbit laboral també incorporen mesures per a combatre la violència digital.
- i) Visibilitzar les dones i la seva diversitat fent aportacions en tots els àmbits, posar fi a la naturalització de les dones com a víctimes i promoure totes les eines i bones pràctiques existents, com ara el cercador d'expertes de l'Institut Català de les Dones, per a garantir una presència paritària de les dones en els mitjans.

j) Mostrar una imatge no estereotipada de les dones en els mitjans, evitar, entre d'altres, l'ús del cos femení com a reclam i utilitzar un llenguatge inclusiu i no sexista.

k) Promoure l'accés de les dones als òrgans de direcció i garantir la paritat en els equips professionals.

l) Posar de manifest que els partits polítics s'han de dotar de plans d'igualtat interns i protocols per a la prevenció, detecció i actuació davant els casos de violència masclista, i avaluar-ne i revisar-ne periòdicament el funcionament. Han de proporcionar serveis d'assessorament i d'acompanyament a les víctimes i preveure les mesures de reparació adequades sense que sigui necessària l'existència d'una denúncia penal. Així mateix, han de promoure iniciatives d'aquesta cambrà per a fer front als discursos d'odi que vulneren els drets humans, civils i polítics de les dones.

m) Assignar més recursos humans i econòmics a tots els nivells: a les institucions i els organismes locals i nacionals, i també a les organitzacions i els moviments de dones i de defensa dels drets de les dones.